

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWNIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2022 ROK**

Trzebiatów, listopad 2021 rok

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Diagnoza problematyki uzależnień.....	3
	2.1. Rynek napojów alkoholowych	4
	2.2. Szacunkowa skala problemów alkoholowych w gminie Trzebiatów, szkody zdrowotne	6
	2.3. Profilaktyka jako podstawa działań	15
III.	Analiza SWOT	17
IV.	Cel główny Programu	18
V.	Cele szczegółowe Programu.....	19
VI.	Zadania Programu	20
VII.	Zasada wynagrodzeń członków GKRPA	25
VIII.	Adresaci	26
IX.	Realizatorzy i partnerzy	27
X.	Finansowania	27
XI.	Kontrola realizacji Programu	27

I. WPROWADZENIE

Obszar problematyki uzależnień jest szeroki i dotyka wielu dziedzin życia społecznego. Działania podejmowane w tym zakresie muszą opierać się na kompleksowej i spójnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom, przemocy w rodzinie i szeroko rozumianym patologiom społecznym zdiagnozowanym na terenie gminy Trzebiatów. Realizacja zadań winna być oparta na konsekwentnym inicjowaniu i wdrażaniu skutecznych programów profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych oraz zabezpieczeniu specjalistycznego wsparcia. Podejmowane działania uwzględniają obowiązujące przepisy prawa oraz system rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działania jednostki samorządu gminy dotyczące przedmiotowego obszaru prowadzone są na podstawie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, zwany dalej „Programem”, w układzie dokumentów strategicznych Gminy Trzebiatów jest dokumentem dziedzinowym, szczegółowo określającym założenia kierunkowe w zakresie problematyki uzależnień i przemocy oraz sposoby ich realizacji. Program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2030.

Program na 2022 rok stanowi kontynuację działań podejmowanych w 2021 roku. Głównym celem jest ograniczenie rozmiarów szkód związanych z nadużywaniem alkoholu oraz środków psychoaktywnych i wdrażaniu działań zapobiegawczych w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych. Działania związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii mają charakter długofalowy. Adresatami programu pozostają wszyscy mieszkańcy Gminy Trzebiatów.

II. DIAGNOZA PROBLEMATYKI UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY TRZEBIATÓW

Założenia i działania Programu na 2022 rok zostały opracowane na podstawie analizy bieżącej sytuacji społecznej i potrzeb, *Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych występujących na terenie gminy Trzebiatów*. Pozwoliło to na identyfikację i ukazanie aktualnych problemów społecznych, w tym przede wszystkim problemów uzależnień występujących w gminie Trzebiatów oraz podjęcie próby ich rozwiązania, przy istniejących możliwościach i zasobach samorządu. Zgodnie z założeniami ustawowymi do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanymi z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Przy opracowywaniu Programu zostały wykorzystane dane pochodzące z:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebiatowie,
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w Trzebiatowie,
- Punktu Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Urzędu Miejskiego w Trzebiatowie,
- Komisariatu Policji w Trzebiatowie,

- Placówek oświatowych,
- Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych występujących na terenie gminy Trzebiatów.

2.1. Rynek napojów alkoholowych.

Zgodnie z uchwałą nr LIII/456/18 z dnia 30 sierpnia 2018 r. Rady Miejskiej została ustalona maksymalna liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Trzebiatów oraz zasad ich usytuowania. Realizacja i finansowanie Programu jest ściśle powiązane z lokalnym rynkiem napojów alkoholowych. Uzyskiwane środki finansowe z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w całości winne być przekazywane na finansowanie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz placówek wsparcia dziennego. Ustawodawca zaznacza, że żaden inny cel i zadanie nie może być finansowane z tych środków.

Tabela nr 1. Punkty sprzedaży napojów alkoholowych.

	według zawartości alkoholu ogółem		do spożycia poza miejscem sprzedaży		do spożycia w miejscu sprzedaży	
	2019r.	2020r.	2019r.	2020r.	2019r.	2020r.
liczba punktów	132	112	62	58	70	54
liczba punktów sprzedaży do 4,5%	123	104	59	55	64	49
liczba punktów sprzedaży od 4,5% do 18%	91	80	53	50	38	30
liczba punktów sprzedaży powyżej 18%	82	76	54	51	28	25

Źródło : Urząd Miejski Trzebiatów

Do 2019 roku liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Trzebiatów utrzymywała się na poziomie ok. 130. W 2020 roku widoczny jest znaczny spadek liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Powyższe zjawisko związane jest z ograniczeniami jakie zostały wprowadzone w związku z epidemią. Część przedsiębiorców zamknęła lub przebrnęła swoje działalności. Pomimo zmian ilościowych najwyższa liczba zezwoleń nadal dotyczy sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa. Znaczna liczba punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych posiada charakter sezonowy, co związane jest z letnią działalnością miejscowości nadmorskich. W okresie jesienno – zimowym działalność Związana ze sprzedażą napojów alkoholowych skumulowana jest w Trzebiatowie. Biorąc jednak pod uwagę całoroczne dane, to jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w 2019 roku przypadał w gminie Trzebiatów na 116 osób w 2020 roku ta zależność wynosi 136 osób.

Do końca października 2021 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała 46 opinii w formie postanowień w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży i podawania

napojów alkoholowych z przepisami prawa miejscowego. W tym 38 punktów prowadziło działalność gastronomiczną a 8 punktów sprzedaż napojów alkoholowych w punktach handlowych. Na 46 wydanych postanowieniach w 2021 roku 37 punktów prowadziło działalność sezonową, czyli 80% to sprzedaż napojów dotycząca okresu letniego, która skoncentrowana jest w miejscowościach nadmorskich : Mrzeżyno i Rogowo. W związku z tym te opłaty przedsiębiorców stanowią znaczny procent rocznych wpływów do budżetu gminy, który zabezpiecza realizację działań ujętych w Programie. 20% wydanych postanowień w 2021 r. dotyczyło sprzedaży całorocznej. W 2020 roku na 56 wydanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych postanowieniach 36 punktów prowadziło sprzedaż w ramach działalności gastronomicznej a 20 wydanych postanowień dotyczyło sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach. Podobne proporcje były zachowywane w kilku poprzednich latach. Liczba wydawanych corocznie postanowień dotyczy działalności sezonowej, w tym ponad 60% to lokale gastronomiczne. Te punkty sprzedaży napojów alkoholowych dotyczą lokali znajdujących się miejscowości Mrzeżyno i Rogowo.

Tabela nr 2. Wydane postanowienia przez GKRPA w sprawie zgodności lokalizacji i limitów punktów sprzedaży napojów alkoholowych

zawartość alkoholu	2019 r.	2020 r.	Do 30.X.2021 r.
do 4,5% oraz piwo kat. A	42	56	44
od 4,5% do 18% kat. B	26	39	32
Powyżej 18% kat. C	18	35	28

Źródło : GKRPA w Trzebiatowie

Powyższa tabela potwierdza również, że najczęściej przedsiębiorców występuje o zezwolenia na napoje o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwa. W 2021 roku z całości wydanych postanowień 60% stanowiły zezwolenia na sprzedaż napojów wysokoprocentowych o zawartości alkoholu powyżej 18%. Zależność profilaktyki i rynku sprzedaży napojów alkoholowych dotyczy obszaru finansowego. Środki uzyskiwane z wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu stają się źródłem zabezpieczającym działania profilaktyczne oraz funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego. Podsumowując w skrócie, szkody wywołane nadmiernym spożywaniem alkoholu są "naprawiane" z uzyskanych z jego sprzedaży środków. Oszczędności jednego roku, zgodnie z zapisami ustawowymi, winny być przekazywane w kolejnym roku budżetowym na realizację wskazanych celów programowych.

Ustawą z 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów zostały wprowadzone zmiany w ustawie z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi art.9² reguluje opłatę, którą objęto napoje alkoholowe w opakowaniach o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Zapis art.9³ zobowiązuje gminę do przeznaczenia tych środków finansowych na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, czyli przeznaczenie tych środków na realizację zadań własnych samorządu gminy związanych przykładowo

z polityką społeczną, zdrowotną lub na inne działania związane z profilaktyką lub rozwiązywaniem problemów związanych ze spożyciem alkoholu.

2.2. Szacunkowa skala problemów alkoholowych w gminie Trzebiatów, szkody zdrowotne.

Wskaźniki opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozwalają na oszacowanie skali problemów alkoholowych w danej gminie. Dzięki przeprowadzonej diagnozie posiadamy bieżące dane dotyczące skali problemu uzależnień z 2019 roku :

- szacunkowa liczba mieszkańców gminy uzależniona od alkoholu – około 300 osób
- szacunkowa liczba dorosłych mieszkańców gminy żyjąca w rodzinach alkoholowych – około 600 osób
- szacunkowa liczba małoletnich mieszkańców gminy wychowująca się w rodzinach alkoholowych – około 600 osób
- szacunkowa liczba mieszkańców gminy pijąca szkodliwie (nie uzależniona od alkoholu) - około 750 – 1050 osób
- szacunkowa liczba ofiar przemocy - mieszkańców gminy- w rodzinach z problemem alkoholowym - około 800 osób

Podłoże szkód zdrowotnych związanych z pićm alkoholu stanowi wiele złożonych mechanizmów, na które wpływa ilość wypijanego alkoholu, styl picia, a także podatność konkretnej jednostki. Powoduje to zróżnicowanie indywidualnej reakcji na taką samą ilość wypitego alkoholu. Rozwój metod diagnostycznych i liczne badania dowodzą, że następstwa nadużywania alkoholu są zróżnicowane i dotyczą niemal wszystkich układów ciała ludzkiego. Zdaniem Światowej Organizacji Zdrowia alkohol jest na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia, przedwczesnych zgonów oraz niesprawności i przyczynia się do ok. 195 tys. zgonów rocznie w Europie. Ekspertsi stosują podział dotyczący szkodliwości spożycia alkoholu w zależności od jego ilości i konsekwencji :

- **picie ryzykowne** - oznacza picie alkoholu w zbyt dużych dawkach i w niewłaściwych okolicznościach. „Ryzykiem” jest tu wysokie prawdopodobieństwo bycia ofiarą lub spowodowania wypadku pod wpływem alkoholu, a także przemieszczenia się do kategorii osób pijących szkodliwie lub też kategorii uzależnionych od alkoholu. Niewłaściwe okoliczności spożywania alkoholu o przede wszystkim: zbyt młody wiek konsumenta, okres ciąży i karmienia, stany chorobowe, zażywanie różnych leków, prowadzenie pojazdów mechanicznych.
- **picie szkodliwe** - dawniej określane jako „nadużywanie”, uwzględniane jest jako rozpoznanie w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów – ICD 10 (International Classification of Diseases). Definiowane jest ono jako picie alkoholu i związane z tym jednoczesne występowanie szkód zarówno w sferze somatycznej, jak i w obszarze psychospołecznego funkcjonowania jednostki (konflikty z rodziną, prawem, zaniedbywanie obowiązków zawodowych, nie wywiązywanie się z ról społecznych w tym rodzicielskich. Innymi słowy, picie szkodliwe to picie alkoholu wystawiające na szwank zarówno zdrowie fizyczne jak i psychiczne pacjenta lecz nie noszące jeszcze cech uzależnienia. Populacja osób nadużywających alkoholu w Polsce, czyli pijących szkodliwie,

szacowana jest przez ekspertów na około 3 mln osób. Populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie w Polsce jest cztery razy większa niż populacja osób uzależnionych od alkoholu.

- **uzależnienie** - zespół uzależnienia od alkoholu, zgodnie z kryteriami zawartymi w międzynarodowej klasyfikacji chorób ICD 10 należy definiować jako wystąpienie przynajmniej trzech z następujących objawów, w okresie przynajmniej jednego miesiąca lub w ciągu ostatniego roku w kilkukrotnych okresach krótszych niż miesiąc:
  - silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”),
  - upośledzenie zdolności kontrolowania zachowań związanych z pićm (upośledzenie zdolności powstrzymywania się od picia, trudności w zakończeniu picia, trudności w ograniczaniu ilości wypijanego alkoholu),
  - fizjologiczne objawy zespołu abstynencyjnego w sytuacji ograniczenia lub przerywania picia (drżenie, nadciśnienie tętnicze, nudności, wymioty, biegunka, bezsenność, niepokój w krańcowej postaci majaczenie drżenia) lub używanie alkoholu w celu uwolnienia się od objawów abstynencyjnych,
  - zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożywania zwiększonych dawek dla osiągnięcia oczekiwanego efektu,
  - koncentracja życia wokół picia kosztem innych zainteresowań i obowiązków,
  - uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.

Do uzależnienia prowadzi wiele dróg ale zawsze występuje jeden wspólny czynnik – długotrwałe i intensywne używanie alkoholu. O tym kto się uzależni decyduje złożone i wzajemne oddziaływanie czynników biologicznych, środowiskowych i psychologicznych. Uzależnienie od alkoholu, czyli tzw. alkoholizm, jest chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną chorobą. Może ona jednak być powstrzymana, jeżeli osoba uzależniona podejmie systematyczną terapię w placówce odwykowej.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi na mocy art. 21 zapewnia bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu w warunkach stacjonarnych i ambulatoryjnych. Na terenie gminy Trzebiatów nie ma placówki leczenia uzależnień. Mieszkańcy gminy mają natomiast dobry dostęp do specjalistycznej pomocy na terenie Gryfic i Kołobrzegu, które są oddalone 18 i 28 km od Trzebiatowa. Połączenia liniami kolejowymi i autobusowymi są dogodne (połączenia Trzebiatów – Kołobrzeg co godzinę, ostatni kurs z Kołobrzegu 21.00). Gmina Trzebiatów utrzymuje stałą współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie oraz jego jednostka organizacyjną w Kołobrzegu. Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Kołobrzegu zabezpiecza nieodpłatną pomoc specjalistyczną i uczestnictwo naszych mieszkańców w programach profilaktycznych.

W 2020 roku w programach terapeutycznych w placówce w Kołobrzegu uczestniczyło 26 mieszkańców gminy Trzebiatów. Ograniczenia epidemiologiczne przyczyniły się do powstania możliwości zabezpieczenia terapeutycznego w formie zdalnej z czego również korzystali mieszkańcy naszej gminy. Poradnia zabezpiecza pomoc w formie programów terapeutycznych, natomiast na terenie Gminy Trzebiatów są zabezpieczone nieodpłatne porady i konsultacje terapeutyczne, które przybierają często formę wsparcia cyklicznego.

Tabela nr 3. Konsultacje w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w Trzebiatowie.

rok	liczba konsultacji ogółem	liczba konsultacji z podziałem na specjalistów
2019	1123	- 363 konsultacji dwóch terapeutów ds. uzależnień - 229 konsultacji psycholog dziecięcy - 531 konsultacji prawnych
2020	700 + rozmowy prowadzone zdalnie	- 310 konsultacji dwóch terapeutów ds. uzależnień - 102 konsultacji psycholog dziecięcy i dla dorosłych - 288 konsultacji prawnych + konsultacje prowadzone zdalnie w formie telefonicznej i Skype
do 30.10.21 r.	759 + rozmowy prowadzone zdalnie	- 289 konsultacji dwóch terapeutów ds. uzależnień - 95 konsultacji psycholog dziecięcy - 260 konsultacji prawnych - poradnictwo rodzinne + konsultacje prowadzone zdalnie w formie telefonicznej i Skype

Źródło :dane Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w Trzebiatowie

Okres epidemii trwający wpłynął na zmniejszenie liczby konsultacji w trybie stacjonarnym. Jednak z uwagi na istniejącą potrzebę mieszkańców od marca 2020 roku została zapieczona możliwość prowadzenia przez specjalistów poradnictwa w formie zdalnej. Zdiagnozowane problemy wskazały konieczność zabezpieczenia poradnictwa rodzinnego. Taka usługa specjalistyczna została wprowadzona na stałe w cykl dyżurów Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego. W okresie trwającej epidemii poradnictwa działało z jednomiesięczną przerwą w 2020 roku. Obecnie konsultacje odbywają się w stacjonarnej formie z zachowaniem bezpieczeństwa sanitarnego. Zgodnie z potrzebami zwiększone zostały godziny poradnictwa indywidualnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Z uwagi na zagrożenia epidemiologiczne w 2021 roku nie zrealizowano zadań, które miały formę grupowych spotkań. W związku z tym nie były prowadzone spotkania trzech grup wsparcia oraz warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci. Działania te zostały ujęte do realizacji na 2022 rok. Kompleksowe zabezpieczenie obszarów dysfunkcyjnych pozwala na uzyskanie efektów i zapewnia wszechstronność oddziaływań.

W ramach oddziaływań specjalistycznego poradnictwa ujętych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowane są zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Środki finansowe zabezpieczają działalność Punktu Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. W 2020 roku w ramach tej formy pomocy udzielono 179 konsultacji, w tym w tym z poradnictwa skorzystało 112 osób, w tym : 61 kobiety, 27 mężczyzn i 24 dzieci. To obszar realizujący działania obowiązkowe dla gminy dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poradnictwo w okresie epidemii i wzmożonych obostrzeń prowadzone było również w formie zdalnej.

Tabela nr 4. Konsultacje w Punkcie Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

rok	liczba odbytych konsultacji w Punkcie Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
2019	319 konsultacji
2020	179 konsultacji + konsultacje zdalne
do 30.10.2021 r.	208 konsultacji + konsultacje zdalne

Źródło : dane Punktu Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Poradnictwo odbywa się jeden raz w tygodniu w formie indywidualnych konsultacji. Specyfika oddziaływań wspierających w zakresie przeciwdziałania przemocy charakteryzuje się długofalowością, dlatego też większość konsultacji ma wielomiesięczny cykl. Zakres wsparcia tego obszary wymaga kontynuacji realizacji zadań w kolejnych latach.

Tabela nr 5. Procedury Niebieskiej Karty.

Rok	liczba jednorazowo wszczętych procedur NK	liczba NK ze zdiagnozowanym problemem alkoholowym	liczba powołanych grup roboczych z członkiem Komisji	liczba odbytych posiedzeń
2019	60	43	42	144
2020	41	32	31	107
30.10.21r.	29	20	16	93

Źródło : dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Trzebiatowie

Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy łączą się z działaniami dotyczącymi problemów uzależnień, jak wynika z powyższych danych między 70% a 80% realizowanych procedur NK dotyczy rodzin ze zdiagnozowanym problemem alkoholowym. W ponad 90% powołanych grup roboczych członkami składu pozostają przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Praca grup roboczych pozwalają na zabezpieczenie kompleksowej pomocy. Dlatego też udzielane wsparcie dotyczy wielu dysfunkcji życia rodzinnego. Pomoc skierowane jest zarówno do osób

doznających krzywdy jak i do sprawców tych dysfunkcji. Z uwagi na zapotrzebowanie zabezpieczenia pomocy na różnych szczeblach dysfunkcji na 2022 rok również zostały zaplanowane działania adresowane do sprawców przemocy w formie warsztatów interdyscyplinarnych. Grupa może liczyć do 12 osób. W ramach działań PIK w 2022 roku konieczne będzie również zabezpieczenie najmłodszej grupy mieszkańców doznających krzywdy w środowisku rodzinnym. Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone przez dwóch specjalistów do marca 2020 roku zostaną zaplanowane na kolejny rok. Realizacja i uczestnictwo w oddziaływaniach pomocowych najczęściej poprzedzone jest działaniami motywującymi uczestników procedur. Dotyczy to zarówno osób doznających krzywdy i współuzależnionych ale również osób przyczyniających się do dysfunkcji. To zadanie realizuje grupa zawodowa działająca w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Pomocy Społecznej i Policji Działania motywacyjne prowadzone przez członków GKRPA dotyczą przede wszystkim osób ze zdiagnozowanym problemem nadużywania alkoholu lub uzależnienia oraz członków ich rodzin. Jest to istotne działanie, które pozwala na ominięcie drogi sądowej i związanych z tym wysokich kosztów. Przede wszystkim samodzielne podjęcie decyzji do pracy nad sobą daje większe szanse na pozytywny efekt.

Tabela nr 6. Osoby zmotywowane do leczenia.

rok	liczba ogólnie przeprowadzonych rozmów w tym motywacyjnych	liczba osób uzależnionych zmotywowanych do dobrowolnych form leczenia, poradnictwa w zakresie uzależnień
2019	169	36 osób
2020	112	21 osoby
30.10.2021 r.	141	32 osób

Źródło : dane GKRPA w Trzebiatowie

Zaznaczyć należy, że motywacja do działań nie jest jednoznaczna z jego końcowym powodzeniem. Część osób powraca do uzależnienia ale pozostaje również ta część, której udaje się tą walkę wygrać i trwać w trzeźwości. W 2020 roku skierowano 5 wniosków o sądowe zobowiązanie do leczenia odwykowego. Biegli sadowi nie podejmowali działalności w okresie epidemii w 2020 roku. Członkowie Komisji w 2021 roku skierowali 8 osób na badanie biegłych sądowych i dwa wnioski do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Spadkową tendencję w przekroju badanych lat obserwujemy w liczbie rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień. Zjawisko takie świadczy o poprawie kondycji finansowej gospodarstw domowych rodzin. W 2020 roku liczba rodzin, którym przyznano pomoc finansową z powodu narkomanii stanowiła ponad 1%, a z tytułu alkoholizmu ponad 18%. We wcześniejszych latach wskaźnik rodzin korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu był

wyższy o kilka procent. W 2020 roku w tym obszarze notujemy kolejny spadek, który zapisuje się w granicy ok.13% osób, którym przyznano pomoc.

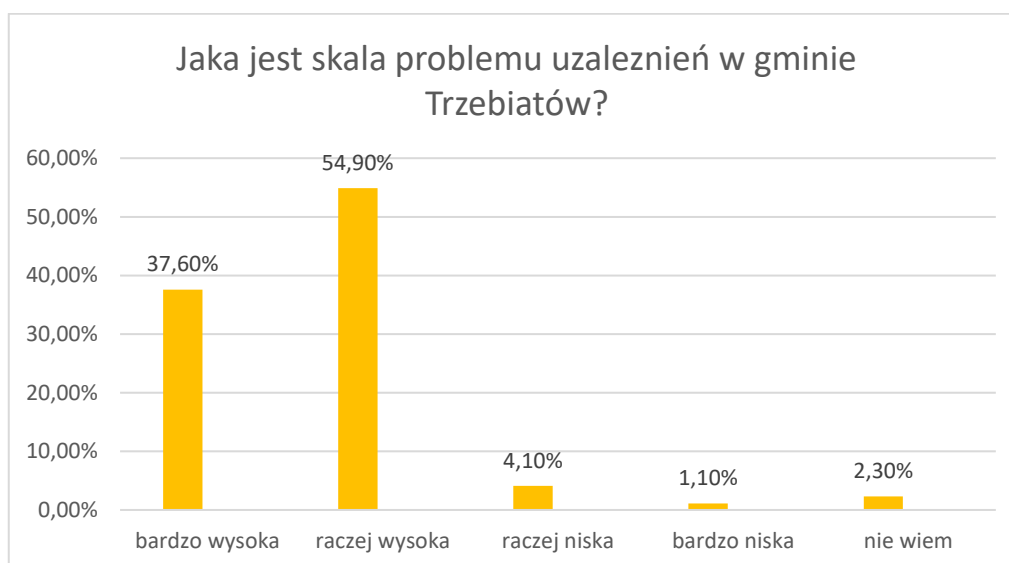
Tabela Nr 8. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu uzależnień.

Rok	liczba rodzin, którym przyznano pomoc	liczba rodzin, którym przyznano pomoc z tytułu alkoholizmu	liczba rodzin, którym przyznano pomoc z tytułu narkomanii
2019	359	67	7
2020	344	64	6
30.10.2021r.	297	41	1

Źródło : dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebiatowie

W analizowanych latach liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przybiera tendencję spadkową. Przesłanka udzielania pomocy z tytułu alkoholizmu usytuowana jest między czwartą a szóstą pozycją dwunastu obowiązkowych przesłanek, natomiast narkomania zajmuje ostaną pozycję. Z uzyskanych danych natomiast wynika, że nadużywanie alkoholu jest najczęściej występującym powodem interwencji Policji. Łączy się to również z możliwością szybkiego diagnozowania osób znajdujących się pod wpływem alkoholu za pomocą badania alkometrem na miejscu zdarzenia. Zdiagnozowanie osób znajdujących się pod wpływem środków psychoaktywnych wymaga natomiast przeprowadzenia badania krwi w laboratorium, gdyż narkotesty mają bardzo ograniczone pole wskazania substancji w organizmie badanego.

Wykres nr 1. Ocena mieszkańców dotycząca problemu uzależnienia w gminie Trzebiatów.

Źródło : diagnoza lokalnych problemów społecznych 2020 r.

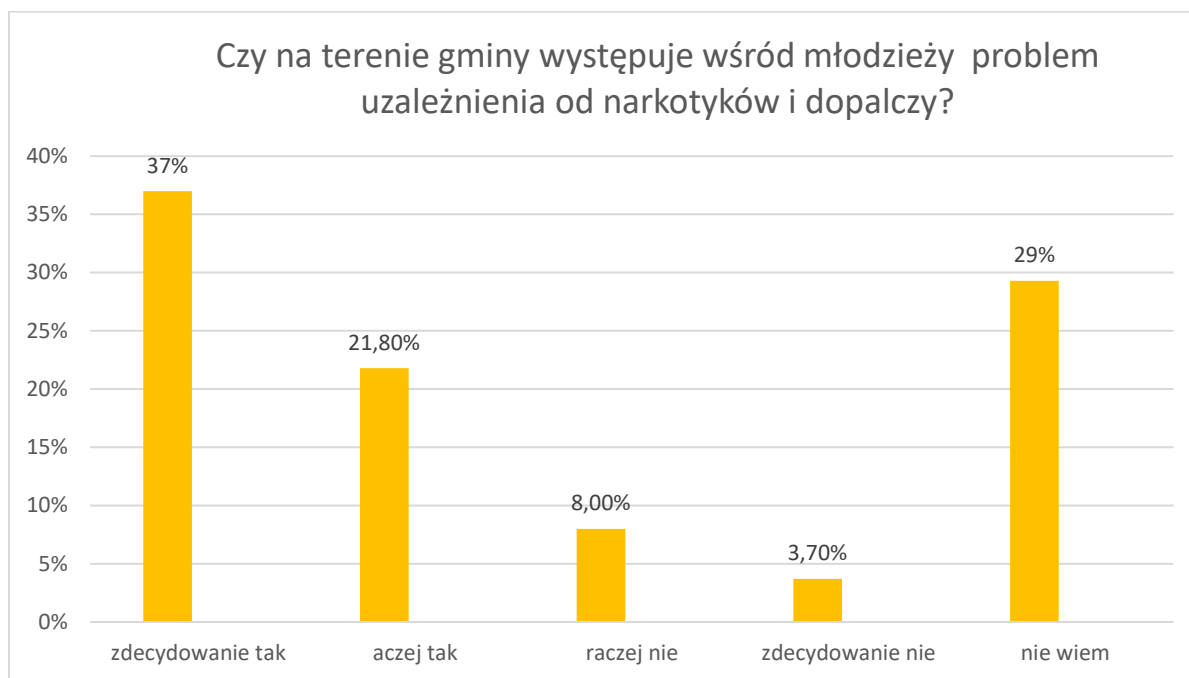
Wynik powyższego wykresu jednoznacznie wskazuje, że mieszkańcy gminy Trzebiatów postrzegają uzależnienia jako znaczący problem naszej społeczności. Ponad 52 % ankietowanych uważa, że spożycie alkoholu wśród mieszkańców gminy wzrosło w ostatnich 10 latach. Ponad 80% badanych wskazuje na wzrost spożycia alkoholu przez młodzież. Dlatego też tak ważne jest podejmowane działań edukacyjnych i profilaktycznych aby wpływać i zapobiegać pogłębianiu się problematyki. Z uwagi na wskazany obszar dysfunkcji w roku 2020 podjęte zostały oddziaływania z profilaktyki selektywnej. Adresatami pozostawała młodzież z grupy podwyższonego ryzyka.

Problematyka uzależnień dotyczy również zakresu narkomanii, to jedna z poważniejszych chorób współczesnego społeczeństwa. Narkomania jest zjawiskiem wielowymiarowym, które pociąga za sobą liczne konsekwencje, wśród których najdotkliwsze są szkody zdrowotne, jak infekcje, zatrucia organizmu czy depresja. Narkomania charakteryzuje się przymusem zażywania środków odurzających. Jest rozpatrywana również w kontekście gospodarczym, prawnym czy też kulturowym. Istnieje kilka umownych poziomów intensywności kontaktu z narkotykami, rozpoczynając od inicjacji, a na zaawansowanym uzależnieniu kończąc. W obszarze narkomani ujęta została również problematyka dopalaczy, czyli substancji psychoaktywnych, które nie zostały zaklasyfikowane jako narkotyki. Często mają one bardzo silne działanie, uzależniają i wywołują szereg skutków ubocznych. Jednocześnie, brak dokładnej specyfikacji i zaostrzonych skutków prawnych sprawia, że są o wiele łatwiej dostępne niż narkotyki, dlatego po dopalacze sięgają coraz młodsze osoby. I właśnie, dlatego są tak niebezpieczne. Dopalacze to środki o działaniu psychoaktywnym, które powstają ze składników naturalnych lub syntetycznych. Śmiało można stwierdzić, że dopalacze to nic innego, jak mieszanki trucizn. Owe trucizny często są „pięknie” opakowane. Dopalacze mogą mieć postać kolorowych tabletek, znaczków do lizania, na których zamieszcza się intrygujące obrazki, pachnącego proszku czy kadzidełek. Zgodnie ze zmianami prawnymi obowiązującymi od 2018 roku dopalacze są substancjami zakazanymi a ich lista stanowi załącznik do rozporządzenia ministra zdrowia, a nie do ustawy, dzięki czemu jej aktualizacja jest prostsza, a delegalizacja kolejnych niebezpiecznych substancji - szybsza. Zmiany w prawie nakładają na placówki medyczne obowiązek zgłaszania do Państwowej Inspekcji Sanitarnej

wszystkich przypadków zatrucia substancjami psychoaktywnymi. Osoby uzależnione od dopalaczy są obecnie traktowane tak samo jak osoby uzależnione od narkotyków. Przysługują im te same prawa do leczenia, rehabilitacji i wsparcia psychologicznego.

Uczestnicy badania diagnozującego wskazali, że problem uzależnienia od narkotyków i dopalaczy na terenie gminy Trzebiatów dotyczy ponad 58% młodzieży, ponad 29% nie umiało zająć w tym temacie stanowiska, a zaledwie 11 % uważa, że młodzieży nie dotyczy problem związany z uzależnieniami od narkotyków i dopalaczy.

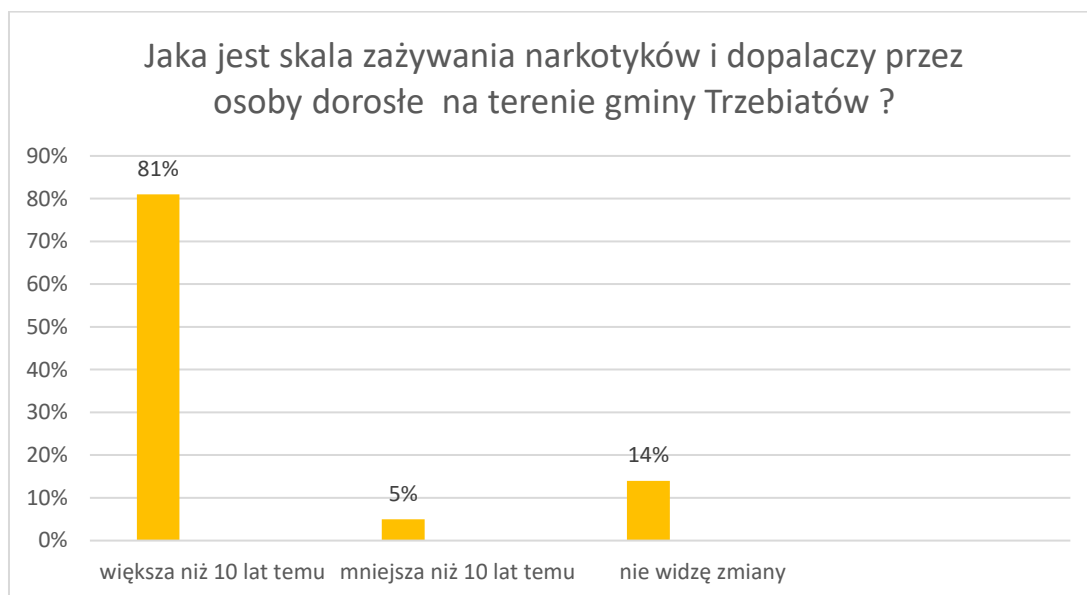
Wykres nr 2. Problem uzależnienia od narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży.

Źródło : *diagnoza lokalnych problemów społecznych 2020 r.*

Stanowisko dorosłych mieszkańców gminy jest niezgodne ze wskazaniami młodzieży, która wzięła udział w ankiecie. Młodzież wskazała, że prawie 90% badanych nigdy nie spróbowało żadnej formy narkotyków czy substancji psychoaktywnych, ponad 3 % podało, że raczej nie spróbowało. Zaledwie 4% ankietowanych wskazało, że próbowało chociaż raz narkotyków lub substancji psychoaktywnych. Rozbieżność jest znacząca, można jednak przypuszczać, że odpowiedzi młodzieży pomimo anonimowości nie były w pełni szczere. Realizacja działań profilaktyki uniwersalnej wskazuje, że znaczna liczba młodzieży jest po inicjacji zażywania narkotyków i dopalaczy. Na poziomie klas pierwszych w Zespole Szkół w Trzebiatowie w roku szkolnym 2020/2021 wyodrębniono grupę młodzieży łącznie 25 osób w wieku 16 lat, która posiadając doświadczenie z różnego rodzaju środkami psychoaktywnymi wzięła udział w zajęciach profilaktyki selektywnej. Ostatni kwartał 2020 roku i część 2021 roku miały ograniczone możliwości oddziaływań grupowych oraz prowadzenia obserwacji i diagnoz bezpośrednich z uwagi na epidemię dlatego też programy profilaktyki selektywnej nie były realizowane. Planowane jest podjęcie kontynuacji w 2022 roku po zdiagnozowaniu grupy docelowej.

Wykres nr 3. Skala zażywania narkotyków przez osoby dorosłe na terenie gminy Trzebiatów.

Źródło : diagnoza lokalnych problemów społecznych 2020 r.

Przeprowadzona ankieta wyodrębniła problem dotyczący przyjmowania narkotyków i dopalaczy. Ponad 84% badanych wskazało, że skala zażywania narkotyków i dopalaczy wśród dzieci i młodzieży w ostatnich 10 latach wzrosła. Pozwala to na szacowanie istotnego wzrostu w tym obszarze dysfunkcji. Badanie diagnozujące wskazało jednocześnie, że większa część ankietowanych, ponad 65%, posiada wiedzę gdzie należy szukać pomocy gdy pojawia się problem. Daje to dowód na to, że oddziaływania informacyjno – edukacyjne prowadzone na terenie gminy przynoszą zamierzony efekt i należy je nadal kontynuować.

Uzależnienie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych to choroba wszystkich członków rodziny. Życie z osobą uzależnioną wiąże się ze stanem permanentnego napięcia i przeciążenia emocjonalnego. Uzależnienie w rodzinie pociąga za sobą inne formy dysfunkcji i zagrożeń, takie jak wszelkie formy przemocy. W istocie rodzina, w której jedna z osób działa w sposób zaburzony, również funkcjonuje na podobnych zasadach. Praca powinna być ukierunkowana na wszystkich członków rodziny, dlatego też wsparcie jakie w gminie Trzebiatów staramy się zabezpieczyć jest adresowane do osób uzależnionych i współuzależnionych. To właśnie osoby współuzależnione ponoszą skutki rodzinnego alkoholizmu poprzez podejmowanie prób przystosowania się. Postawa taka utrudnia w swojej konsekwencji optymalne funkcjonowanie i znacząco ogranicza umiejętności realnej oceny sytuacji a tym samym rozwiązywania problemów osobistych oraz całej rodziny. Podkreślić należy, że szczególnie trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem uzależnień. Dysfunkcje zakłócają prawidłowy rozwój dziecka w obszarze poznawczym, emocjonalnym i społecznym. To właśnie dzieci najczęściej doświadczają wielu traumatycznych sytuacji, które są konsekwencją alkoholizmu czy narkomanii i zagrażają ich bezpieczeństwu i życiu. Z uwagi na złożoność problematyki niezbędne jest podejmowanie działań kompleksowych i długofalowych. W tam obszarze poza pomocą specjalistyczną znacząca rolę odgrywają działania profilaktyczne, które pozwalają na zminimalizowanie zjawiska lub zapobiegają powstaniu nowych dysfunkcji.

Oddziaływania z zakresu profilaktyki uniwersalnej są regularnie podejmowane przy współpracy z placówkami oświatowymi. W latach 2020 - 2021 pomimo ograniczeń przeprowadzono kampanie, zrealizowano przedsięwzięcia i programy profilaktyczne. Niezbędne jest dalsze podejmowanie działań profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży. Obszary oddziaływań są bardzo szerokie, dotyczą wspierania rodziny, uzależnień czy cyberprzemocy. W 2021 roku realizowana jest kampania „DepresJA?”, gdyż oddziaływania profilaktyczne i edukacyjne mają również na uwadze wsparcie w zakresie konsekwencji ograniczeń spowodowanych epidemią i łączącej się z nią izolacji społecznej.

2.3. Profilaktyka jako podstawa działań.

Profilaktyka oznacza świadome działanie, nastawione na jednostki lub grupy społeczne mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią. Kluczowe jest sformułowanie "zanim" gdyż to stanowi faktyczny cel oddziaływań profilaktycznych. Właśnie takim działaniem jest **profilaktyka uzależnień** gdyż w odniesieniu do jednostek i grup ma ona na celu ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobiegania różnorodnym problemom z tym związanym zanim one wystąpią.

Profilaktyka uzależnień polega na :

- eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych,
- osłabieniu czy kompensowaniu poprzez wzmocnienie czynników chroniących.

W związku z powyższym konstruowanie programów profilaktycznych musi uwzględniać wiedzę o czynnikach ryzyka i mechanizmach ich osłabienia. Zalicza się do nich, np. działania nastawione na opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej, ograniczenie dostępności do substancji psychoaktywnych i działań zmierzających do wyeliminowania czynników ryzyka. Jeśli zaś działania profilaktyczne koncentrują się na wzmocnieniu czynników chroniących, np. rozwijaniu konstruktywnych zainteresowań, to ich celem jest zarówno kompensowanie lub redukcja wpływu czynników ryzyka jak i działania prorozwojowe czyli wspieranie potencjału rozwojowego odbiorców tych działań. Reasumując, uzyskanie wiedzy na temat czynników chroniących i ryzyka stanowi podstawę do opracowania skutecznych programów i strategii profilaktycznych.

Obecnie stosowane poziomy profilaktyki są budowane z uwzględnieniem kryterium dotyczącego oceny indywidualnego ryzyka powstania problemów zdrowotnych. Podział sześciu profilaktyki :

- profilaktyka uniwersalna - ukierunkowana jest na całą populację, gdzie działania profilaktyczne adresowane są do całej grupy bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Celem jest zmniejszenie lub eliminacja czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji.
- profilaktyka selektywna - ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów alkoholowych. Przykładem profilaktyki selektywnej są oddziaływania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane

wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowych. Profilaktyka jest więc działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym.

- profilaktyka wskazująca - ukierunkowana na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które przejawiają wczesne symptomy problemów alkoholowych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu.

Na wszystkich powyżej wymienionych poziomach profilaktyki stosuje się kilka działań:

- działanie informacyjne - ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonania racjonalnego wyboru,
- działania edukacyjne - ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych,
- działanie alternatywne - ich celem jest pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb oraz osiągnięcia satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną, np. artystyczną, sportową, społeczną,
- działanie interwencyjne - celem jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych,
- działanie zmniejszania szkód - adresowane do grup najwyższego ryzyka, wobec których zawiodła wczesna profilaktyka, interwencja, terapia, resocjalizacja.

Należy podkreślić, że działania profilaktyczne kierowane do określonych grup są korzystne dla całej społeczności. Prawidłowo prowadzone ograniczają rozwój negatywnie ocenianych zjawisk i pozwalają oszczędzić energię i środki, które będą konieczne wtedy, gdy w przypadku zaniechania profilaktyki negatywne zjawiska przybierają ostrzejszą, bardziej dolegliwą formę. Odpowiednia profilaktyka, prowadzona na wszystkich szczeblach, może chronić społeczeństwo przed ponoszeniem wysokich kosztów działań naprawczych.

Szkoły i placówki opiekuńczo - wychowawcze wydają się naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele programów profilaktycznych o potwierdzonej skuteczności można realizować w czasie godzin wychowawczych lub w ramach lekcji przedmiotowych, co nie tylko nie zakłóca, ale może wręcz ułatwić wypełnianie innych zadań szkoły. Podstawy profilaktyki zakładają, że aby uzyskać pozytywne efekty niezbędna jest cykliczność i dłuższy czas pracy z dziećmi i młodzieżą. W związku z tym nie można mówić o działaniu profilaktycznym, które odbywa się raz bez zachowania konsekwencji działań, np. przedstawienie teatralne. Podejmowanie zabiegów przez szkoły i placówki opiekuńczo - wychowawcze nie są jedyną drogą działań. Ważnym czynnikiem chroniącym dzieci przed podejmowaniem zachowań ryzykownych jest zaangażowanie rodziców w proces wychowawczy i wypracowanie pozytywnych relacji z dziećmi.

W ramach zmieniającej się na przestrzeni lat polityki wobec profilaktyki można zauważyć, iż profilaktyka wykorzystująca pozytywne strategie może być wspólną płaszczyzną do działań z zakresu wychowania, zdrowia publicznego jak i polityki społecznej. W tym kierunku zmierza także przedmiotowy Program.

III. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci, - stałe, bezpłatne konsultacje specjalistyczne w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjny - Punkt Specjalistycznego Poradnictwa dla Ofiar Przemocy, - certyfikowani specjaliści przeciwdziałania przemocy w rodzinie - warsztaty interdyscyplinarne dla sprawców przemocy w rodzinie - działalność grup samopomocowych i grup wsparcia, - działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, - wykwalifikowana kadra specjalistyczna, - oferta terapeutyczna dla rodzin, - prawidłowe wykorzystanie środków finansowych pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, - działalność siedmiu placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym, - działalność Centrum Integracji Społecznej, - działalność szkolnych wolontariatów, - współpraca jednostek i służb działających na terenie gminy - realizacja szkolnych programów profilaktycznych, - prowadzenie edukacji społecznej, - współpraca przedstawicieli placówek oświatowych, placówek wychowawczo - opiekuńczych i pełnomocnika ds. profilaktyki w zakresie opracowywania działań profilaktycznych, - przygotowana kadra zawodowa wspierające proces wychowawczy, - asystentura rodziny, - zabezpieczenie osób bezdomnych w zakresie lokalowym i terapeutycznym, - uczestnictwo członków GKRPA w posiedzeniach	<ul style="list-style-type: none"> - brak placówek wsparcia dziennego realizujących program socjoterapeutyczny dla dzieci. - niewystarczająca ilość miejsc dla młodzieży oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego, - brak nowej ofert zajęć sportowych, - brak organizacji zrzeszających młodzież, - wzrastająca liczba osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi, - niewystarczająca świadomość społeczności lokalnej na temat uzależnień behawioralnych, - zbyt mała liczba organizacji zajmująca się problemem uzależnień, - niechęć osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia, - niskie zaangażowanie organizacji pozarządowych w działalność profilaktyczną obszaru uzależnień, - brak motywacji i zaangażowania ze strony rodziców do działań.

Sądu w sprawach zobowiązujących do leczenia odwykowego	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie programów profilaktycznych na terenie placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych, - wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia, - realizowane akcje i kampanie informacyjne, - edukacja społeczna, - włączanie się do kampanii społecznych, - możliwość uzyskania dotacji z funduszy zewnętrznych, - wzrost świadomości społecznej dotyczący możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie - systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry zajmującej się profilaktyką uzależnień i wsparciem specjalistycznym, - realizacja przez placówki oświatowe wywiadówek profilaktycznych dla rodziców, - prowadzenie działalności informacyjnej, - oddziaływania interdyscyplinarne adresowane do rodzin wymagających specjalistycznej pomocy, - podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie profilaktyki między jednostkami gminy, - zmiana przepisów ustawowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - następstwa izolacji, - niekontrolowany dostęp dzieci i młodzieży do Internetu, - ograniczona współpraca rodziców w zakresie oddziaływań profilaktycznych, - rozpad więzi rodzinnych, - rodziny z wielopoziomowym problemem dysfunkcji, - wyjazd młodych, wykształconych osób z gminy, - spożycie napojów alkoholowych oraz zażywania środków psychoaktywnych przez osoby małoletnie, - społeczna akceptacja zachowań i zjawisk powszechnie uznawanych za dysfunkcyjne, - wysoka dostępność substancji psychoaktywnych, - lekceważący stosunek wobec przyjmowania substancji psychoaktywnych i alkoholu, - brak systemu konsekwentnego przymusu leczenia odwykowego. - narastająca agresja wśród dzieci i młodzieży (zjawisko hejtu), - szkody społeczne spowodowane nadużywaniem alkoholu (demoralizacja małoletnich, przemoc), - konsekwencje zdrowotne picia alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Trzebiatów oraz prowadzenia skoordynowanych oddziaływań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększenie dostępności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez

- a) koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach oraz wzmocnienie czynników chroniących oraz eliminujących czynniki ryzyka.,
- b) doskonalenie i integrowanie treści programów profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych,
- c) monitorowanie działań profilaktycznych.

2. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych poprzez :

- a) edukowanie i informowanie ogółu społeczności,
- b) promowanie zdrowego stylu życia.

3. Ograniczenie dostępności alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży i dzieci poprzez:

- a) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży,
- b) działania służb oraz innych podmiotów i osób mających na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu poprzez przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych oraz kontrolę punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

4. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problem związany z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza uzależnionych poprzez

- a) udzielenie pomocy terapeutycznej, psychologicznej, prawnej
- b) prowadzenie działań z zakresu profilaktyki selektywnej, wskazującej adresowane do dzieci i młodzieży,
- c) wspieranie działań placówek leczenia odwykowego.

5. Zapewnienie dostępności pomocy rodzinom, w których występuje problem związany z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez :

- a) zabezpieczenie pomocy specjalistycznej skierowanej do członków rodzin uwikłanych w przemoc i sytuacje kryzysowe
- b) prowadzenia działalności informacyjno – edukacyjnej służącej zwiększeniu kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych przemocą w rodzinie i będących w sytuacjach kryzysowych

6. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie problematyki uzależnień poprzez :

- a) organizowanie otwartych konkursów ofert na zadania lub małych zleceń wynikających z niniejszego Programu jak również wystąpienia z wnioskiem o realizację zadania publicznego,
- b) pomoc merytoryczna.

VI. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Lp	Nazwa zadania	Szczegółowe działania w ramach zadania	Wskaźniki	Czas realizacji/ realizatorzy	Koszt zadania
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz ograniczenie skutków związanych ze spożyciem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Trzebiatów	1.1. Utrzymanie, doposażenie i zabezpieczenie pomieszczeń Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		2021 r. OPS	35 000,00
		1.2. Umożliwienie osobom uzależnionym od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych uczestnictwa w programach terapeutycznych i współdziałanie z placówkami leczenia odwykowego poza terenem gminy Trzebiatów w tym udział w dofinansowaniu działalności – doposażenie placówki, wynajem pomieszczeń na realizację programu terapeutycznego	- liczba mieszkańców gminy Trzebiatów korzystająca z pomocy specjalistycznej	2021r. Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu Stanomino -Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnieni a Kołobrzeg	9 000,00
		1.3. Rozszerzenie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego w Trzebiatowie	- liczba specjalistów udzielających konsultacji	2021 r. OPS	10 000,00
		1.4. Dofinansowanie programów rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnień	- liczba uczestników terapii after care - liczba odbytych spotkań	2021 r. Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu	2 000,00
		1.5. Prowadzenie grup	- liczba	2022 r.	15 000,00

		wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych	prowadzonych grup wsparcia	PIK	
		1.6. Finasowanie przeprowadzania badań przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu : lekarza psychiatrę i psychologa	- liczba wniosków skierowanych do biegłych - liczba wniosków skierowanych do Sądu	2022 r. Biegli Sądowi, Sąd Rejonowy	9 200,00
II	Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie	2.1. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla ofiar przemocy w rodzinie	- liczba specjalistów - liczba konsultacji	2022 r. OPS, PSP dla OP podmioty w ramach oferty programowej	15 000,00
		2.2 Oddziaływania edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie	- liczba warsztatów - liczba uczestników	2022 r. podmioty w ramach oferty programowej	7 500,00
		2.3. Szkolenia podnoszące kompetencje zawodowe służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	- liczba szkoleń - liczba uczestników	2022 r. podmioty w ramach oferty programowej	5 000,00
		2.4. Prowadzenie i finansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego, w tym zapewnienie konsultacji specjalistów	- liczba konsultacji prawnika - liczba konsultacji psychologa - liczba konsultacji terapeuty ds. uzależnień - liczba godzin odbytych konsultacji	2022 r. podmioty w ramach oferty programowej	60 000,00
		2.5. Zabezpieczenie poradnictwa i konsultacji dla rodzin, w których występuje problem używania środków psychoaktywnych	- liczba konsultacji (narkomania)	2022 r. podmioty w ramach oferty programowej	15 600,00
		2.6. Edukacja jako zapobieganie i przeciwdziałania narkomanii	- liczba działań	2022 r. podmioty w ramach oferty programowej	5 000,00

		2.7. Organizowanie lub finansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze problemów związanych z uzależnieniem	- liczba szkoleń - liczba uczestników	2022 r. Urząd Miejski w drodze konkursowej powierzenia zadania	5 000,00
		2.8. Finansowanie i zabezpieczenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzina zagrożonych lub dotkniętych problemem uzależnień i przemocą	- liczba zajęć - liczba uczestników	2022 r. OPS, PIK	23 000,00
		2.9. Finansowanie kolonii/obozów/zimowisk profilaktycznych dla dzieci z rodzin ze zdiagnozowanym problemem uzależnień i przemocy	- liczba kolonii/obozów/zimowisk - liczba uczestników	2022 r. Podmioty w ramach oferty programowej	50 000,00
		2.10. Wsparcie finansowe prowadzonych placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym	- liczba placówek - liczba uczestników - liczba realizowanych programów		210 000,00
III	Prowadzenie profilaktyki w formie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na	3.1 Organizowanie, finansowanie, realizowanie programów profilaktycznych znajdujących się w bazie programów rekomendowanych	- liczba programów - liczba uczestników	2022 r. Podmioty w ramach oferty programowej/ placówki oświatowe	25 000,00
		3.2. prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej	- liczba placówek - liczba programów - liczba uczestników	2022 r. Podmioty w ramach oferty programowej/ placówki oświatowe	25 000,00
		3.3. Wspieranie programów i przedsięwzięć edukacyjnych, profilaktycznych	- liczba przedsięwzięć - liczba uczestników	2022 r. Placówki oświatowe oraz inne realizujące działania adresowane do	3 000,00

rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych		dzieci i młodzieży	
	3.4 Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych będących częścią programu profilaktycznego	– liczba zajęć - liczba uczestników	2022 r. Podmioty w ramach oferty programowej/ placówki szkolne	2 000,00
	3.5. Podejmowanie działań profilaktycznych mających na celu promocję zdrowego stylu życia i zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego w tym festynów, pikników, zajęć sportowych i artystycznych dla dzieci uczestniczących w tych programach	- liczba programów, - liczba festynów/pikników/zajęć / kampanii	2022 r. podmioty w ramach ofert programowej/ placówki oświatowe	25 000,00
	3.6. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym lub warsztatowym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wsparcie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych	- liczba działań - liczba uczestników	2022 r. podmioty w ramach oferty programowej/ placówki szkolne	3 000,00
	3.7. Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia dostępności różnych substancji psychoaktywnych	- liczba działań	2022 r. podmioty w ramach oferty programowej/placówki oświatowe	2 500,00

		3.8. Zabezpieczenie materiałów oraz nagród w zakresie oddziaływań profilaktycznych i edukacyjnych	- liczba materiałów profilaktycznych - liczba nagród	2021 r. podmioty w ramach oferty programowej/ placówki oświatowe	5 000,00
		3.9. Prowadzenie edukacji społeczności lokalnej zmierzającej do zmiany postaw społecznych w tym rozpowszechnianie materiałów informacyjnych prowadzenie kampanii edukacyjnych, rozpowszechnianie ulotek, broszur	- liczba kampanii - liczba broszur/ulotek/plakatów	2021 r. podmioty w ramach oferty/jednostki samorządu	10 000,00
IV	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	4.0. Podejmowanie działań edukacyjnych wobec sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych	- liczba przeszkolonych przedsiębiorców - liczba przeprowadzonych kontroli - liczba materiałów edukacyjnych	2021 r. podmioty w ramach oferty programowej, GKRPA	4 000,00
		4.1 Powierzenie wykonywania zadań wynikających z niniejszego Programu wraz z udzieleniem dotacji na finasowanie lub dofinansowanie ich realizacji zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie		2021 r. Urząd Miejski	20 000,00

V	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.		- liczba interwencji	2022r. GKRPA	300,00
VI	Działalność GKRPA	6.1. Wynagrodzenia członków GKRPA	- liczba posiedzeń - liczba dyżurów - liczba wniosków - liczba spotkań	2022 r. GKRPA	43 800,00
		6.2 Koszty wyjazdów członków GKRPA	- liczba wyjazdów	2022 r. GKRPA	1 100,00
RAZEM					646 000,00

VII. ZASADY WYNAGRODZEŃ CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W TRZEBIATOWIE

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie przysługuje wynagrodzenie obliczone na podstawie minimalnego wynagrodzenia za pracę, wynikające z art. 2 ust.4 ustawy z dnia października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. z 2019 r. poz. 1564) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 202 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej w 2022r. (Dz.U. z 2021r. poz. 1690) w następujących wysokościach:

- Przewodniczący GKRPA - 18%
- Wiceprzewodniczący GKRPA – 12%
- Sekretarz GKRPA – 20%
- Członkowie GKRPA – 10%

2. Za udział w głównym, posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 80 zł, które odbywa się raz w miesiącu

- w przypadku nieobecności w posiedzeniu członka Komisji wynagrodzenie w wysokości 80 zł nie jest wypłacane

3. Rozliczenie wynagrodzenia sporządza Sekretarz Komisji na podstawie listy obecności stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji w danym miesiącu kalendarzowym.

4. Rozliczenie podlega potwierdzeniu przez Przewodniczącego Komisji lub pod jego nieobecność przez Wiceprzewodniczącego Komisji.

5. Wynagrodzenia wypłacane będą do 10 dnia kolejnego miesiąca, na podstawie rozliczenia wynagrodzeń przedłożonego przez Sekretarza.

6. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebiatowie przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w przepisach dotyczących zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej.

7. W zakres wynagrodzenia członków Komisji wchodzi :

- udział w głównych, co miesięcznych posiedzeniach Komisji,
- udział w posiedzeniach dotyczących zaopiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, opiniowanie wniosków,
- udział w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych, sporządzanie dokumentacji,
- przeprowadzanie oględzin punktów sprzedaży, sporządzanie dokumentacji,
- uczestnictwo w pracach grup roboczych i podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- uczestnictwo w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- dyżury członków Komisji, które odbywają się kilka razy w miesiącu
- przeprowadzenie rozmów motywacyjnych,
- udzielanie porad i konsultacji,
- przygotowywanie protokołów i notatek z przeprowadzonych rozmów, prowadzenie indywidualnej dokumentacji,
- prowadzenia monitoringu bieżących spraw,
- uczestnictwo członków Komisji w posiedzeniach Sądu w sprawach dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego
- stały dyżur Przewodniczącego Komisji jeden raz w miesiącu,
- dokonywanie czynności zobowiązujących do leczenia odwykowego,
- współpraca z przedstawicielami jednostek współpracujących,
- opiniowanie i konsultowanie działań wynikających z zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- prowadzenie przez Sekretarza Komisji dokumentacji działań podejmowanych przez GKRPA.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Program swym zasięgiem obejmuje mieszkańców gminy Trzebiatów. W części profilaktycznej jest to ogół społeczeństwa, ale przede wszystkim dzieci i młodzież, w tym z grup ryzyka. W części dotyczącej leczenia Program adresowany jest do osób używających alkoholu w sposób szkodliwy i uzależnionych od niego a także do osób żyjących w otoczeniu uzależnionego. Zakres działań skierowany jest również do osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy. Adresatami programu pozostają również osoby, które realizują zawodowo działania w zakresie wsparcia rodzin pozostających w kryzysie.

IX. REALIZATORZY I PARTNERZY

Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie oraz Urząd Miejski w Trzebiatowie zgodnie z art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Partnerzy realizacji zadań:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki oświatowe i opiekuńczo - wychowawcze
- Policja
- Urząd Miejski
- Organizacje pozarządowe

X. ŹRÓDŁA FINASOWANIA

Zadania Programu będą w kompetencjach jednostek samorządu terytorialnego. Finansowane są ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez prowadzących tę sprzedaż przedsiębiorców oraz dodatkowo w miarę możliwości z innych środków własnych gminy Trzebiatów.

XI. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

1. Rada Miejska dokonuje ostatecznej oceny działalności służb zajmujących się realizacją zadań Programu.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej składa roczne sprawozdanie do Rady Miejskiej z kontroli realizacji Programu i prawidłowości rachunkowej.

*Opracowanie : Magdalena Michniewicz
Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie*